

บทความพิเศษ

ผลกระทบและข้อเสนอแนะการพัฒนาระบบดูแลสุขภาพ จากการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย

พรชัย ลิทธิศรีณย์กุล

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ อย่างต่อเนื่องกว่า ครึ่งศตวรรษ ในด้านบวก แม้การเติบโตทางเศรษฐกิจจะมากขึ้น แต่ประเทศไทยยังไม่พ้นกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำกลับมากขึ้น ขณะนี้อยู่ในแผนฯ ๑๒ ซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยอิงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ให้ขับเคลื่อนไปด้วยประเทศไทย ๔.๐ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนปฏิรูปประเทศ ๒๐ ปี ส่วนในด้านลบ การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพของคนไทยตามมาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ในอดีต ไทยมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกซึ่งทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างชัดเจนกว่าโครงการอื่นๆ รัฐบาลจึงกำหนดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พร้อมตราพระราชบัญญัติออกมาเป็นการเฉพาะ เพื่อให้การบริหารจัดการและดำเนินการต่างๆ มีความคล่องตัว นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในปีนี้ ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องต้องศึกษาทำความเข้าใจและหาทางใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ระบบสุขภาพ

รัฐบาลเน้นนโยบาย ๔ แนวทางสำคัญเร่งด่วน คือ แก่จน แก่เหลื่อมล้ำ แก่โง่ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะบุคลากรสาธารณสุขควรเร่งทำความเข้าใจข้อมูลและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ นี้ เตรียมความพร้อมรับมือ และป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยอันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: ผลกระทบ, สุขภาพ, การพัฒนาเศรษฐกิจ

บทนำ

ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๐๔ อย่างต่อเนื่องกว่าครึ่งศตวรรษ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมามีจุดเน้นดังนี้

แผนฯ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ พัฒนาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานและบริการ

แผนฯ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ พัฒนาสังคม ยกระดับมาตรฐานการครองชีพ กระจายการพัฒนาสู่ชนบท

แผนฯ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙ กระจายความเจริญสู่ชนบท ลดช่องว่างคนรวยกับคนจน ขยายการผลิต ให้เอกชนมีส่วนร่วม วางแผนครอบครัว

แผนฯ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ กระจายการพัฒนาในรูปแบบภาคและภูมิภาค ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม ผันเงินสร้างงานในชนบท อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

แผนฯ ๕ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙ แก้ไขปัญหาความยากจน กำหนดพื้นที่เป้าหมายอำเภอยากจน รักษาวินัยการเงินการคลัง ลดการขาดดุลการค้า

แผนฯ ๖ พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔ พัฒนาคุณภาพชีวิต กระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและชนบทมากขึ้น

แผนฯ ๗ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙ ความสมดุลทางเศรษฐกิจ กระจายรายได้ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แผนฯ ๘ พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาแบบองค์รวม มุ่งเน้นความเป็นไทย

แผนฯ ๙ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ เศรษฐกิจพอเพียง สร้างดุลยภาพทางเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิต กระจายอำนาจ ปรามปรามการทุจริต ลดคนจนให้เหลือน้อยกว่าร้อยละ ๑๒

แผนฯ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ เศรษฐกิจพอเพียง คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสู่สังคมสิ่งแวดล้อมดีมีสุข (Green and Happiness Society)

แผนฯ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จัดทำวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี ๒๕๗๐

๑. ความท้าทายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ: โอกาสของประเทศไทย

๒. เศรษฐกิจสร้างสรรค์: ทางเลือกเศรษฐกิจไทย

๓. ภาวะโลกร้อน: วิกฤติ สร้างโอกาสการพัฒนา

๔. สถาปัตยกรรมทางสังคม: ทางเลือกใหม่ของคนไทย

๕. สัญญาประชาคมใหม่: พลังขับเคลื่อนสังคมสู่สมดุล ๕ ประเด็น คือ ๑) ปรับกระบวนการพัฒนาประเทศใหม่ ๒) สร้างค่านิยมร่วม ๓) พัฒนาระบบการสัญญาประชาคม ๔) สร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้าง กลไกและกระบวนการบริหารจัดการของทุกภาคส่วนของสังคม ๕) ขับเคลื่อนและวางระบบการติดตามประเมินผลในทุกระดับ

อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้ข้อสังเกตว่าแผนฯ ๑๑ ยังขาดมิติการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ในด้านบวก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังไม่พ้นกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำกลับมากขึ้น (ไทยเป็นอันดับสาม รองจากรัสเซียและอินเดีย) ขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในแผนฯ ๑๒ ซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยอิงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ให้ขับเคลื่อนไปด้วยประเทศไทย ๔.๐ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีและแผนปฏิรูปประเทศ ๒๐ ปี

สรุปสาระสำคัญของแผนฯ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

วิเคราะห์จุดแข็ง เศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขาและความร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียน มีความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านมีความครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้น ปัญหาความยากจนลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น

วิเคราะห์จุดอ่อน มีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันปรับตัวช้า เนื่องจากการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิตเกษตร อุตสาหกรรมและบริการสู่การใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมยังดำเนินการได้น้อย ทำให้ฐานการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้าน ที่สำคัญได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำสูง ก่อให้เกิดความแตกแยก

ทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยหรือและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว มีภาวะขยะล้นเมือง และการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์ ในขณะที่ความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศผันผวนมีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้กฎเกณฑ์และกฎระเบียบของสังคมที่เกี่ยวข้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเข้มงวดมากขึ้น ส่วนหนึ่งสะท้อนถึงปัญหาการจัดการภาครัฐที่ขาดประสิทธิภาพเพราะการบริหารจัดการยังขาดเอกภาพ และการปฏิรูปกฎหมายเพื่อพัฒนาประเทศยังล่าช้า

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” หัวข้อ ๑.๒ ระบุจุดเปลี่ยนสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๒ คือ

ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะเป็นแผนแรกที่ถูกใช้ให้เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา โดยได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ (Flagship Program) และประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญ ในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ จะทำให้ระบบการจัดสรรงบประมาณ การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดิน แผนสำหรับบริหารราชการแผ่นดิน กฎ ระเบียบวินัยทางการเงินและการคลังภาครัฐ และระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาตลอดจนระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีแนวทางการพัฒนาจังหวัด ภาค และเมือง ที่กำหนดพื้นที่เป้าหมาย สาขาการผลิตและบริการเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และกำกับให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ จังหวัด ภาค และเมือง เกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับเป้าหมายรวมของประเทศ

๑.๓ ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๑.๓.๑ การพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ

๑.๓.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๓.๓ การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย

๑.๓.๔ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

๑.๓.๕ การปรับโครงสร้างการผลิตและการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในแต่ละช่วงของห่วงโซ่มูลค่า

๑.๓.๖ การปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับพันธกรณีในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและศักยภาพของพื้นที่

๑.๓.๗ การเพิ่มศักยภาพฐานการผลิตและบริการเดิมที่มีศักยภาพในปัจจุบันให้ต่อยอดไปสู่ฐานการผลิตและบริการที่ใช้เทคโนโลยีที่เข้มข้นและมีนวัตกรรมมากขึ้น ควบคู่กับการวางรากฐานเพื่อสร้างและพัฒนาภาคการผลิตและบริการสำหรับอนาคต

๑.๓.๘ การส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจกระแสใหม่

๑.๓.๙ การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต

๑.๓.๑๐ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิต

๑.๓.๑๑ การพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อม ขนาดเล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม

๑.๓.๑๒ การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๑๓ การฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๑.๓.๑๔ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๑.๓.๑๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกกลุ่มในสังคม

๑.๓.๑๖ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

๑.๓.๑๗ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มข้นและส่งผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มที่

๑.๓.๑๘ การส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ

๑.๓.๑๙ การปรับปรุงภาคการเงินของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและให้สามารถแข่งขันได้

๑.๓.๒๐ การปฏิรูปด้านการคลังและงบประมาณ

แผนฯ ๑๒ ระบุในหัวข้อ ๓.๑ วัตถุประสงค์ ดังนี้

๓.๑.๑ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓.๑.๒ เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๓.๑.๓ เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๓.๑.๔ เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๓.๑.๕ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันท่วงที และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา

๓.๑.๖ เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาภาคและเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

๓.๑.๗ เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับ อนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

๓.๒ เป้าหมายรวม

๓.๒.๑ คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

๓.๒.๒ ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

๓.๒.๓ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล สามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ กระจายฐานการผลิตและการให้บริการสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพ และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี

๓.๒.๔ พุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยในกรณีปกติ มีปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤติให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๓.๒.๕ มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบขนส่งสินค้าและค่านิยมลดลง มีความพร้อมที่ปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๓.๒.๖ มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันท่วงที โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ดีกว่าลดลง เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพขึ้น

แผนฯ ๑๒ ระบุในหัวข้อ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ดังนี้

๔.๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

๔.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

๔.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๔.๔ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๕ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน

๔.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพตมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๔.๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

๔.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

๔.๙ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่ เศรษฐกิจ

๔.๑๐ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อ การพัฒนา

๕. การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ สู่การปฏิบัติ

๕.๑ หลักการ

๕.๑.๑ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยยึดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นกรอบทิศทางหลัก และแปลงสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

๕.๑.๒ กระจายการพัฒนาลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม ให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา และเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากชุมชนสู่ประเทศ และประเทศสู่ชุมชน

๕.๑.๓ เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน

๕.๑.๔ ใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และสื่อมวลชนอย่างบูรณาการ สร้างเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ที่ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่

๕.๑.๕ ระบบการบริหารจัดการแผนสู่การปฏิบัติที่มีความเชื่อมโยงกันในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้าน และแผนปฏิบัติการ และระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพที่ตอบสนองการพัฒนาเชิงบูรณาการ การพัฒนาเชิงพื้นที่และการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๕.๒ แนวทางขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๕.๒.๑ สร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ไปสู่การปฏิบัติ

๕.๒.๒ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล แผนเฉพาะด้าน และแผนปฏิบัติการ

๕.๒.๓ หน่วยงานกลาง อาทิ สศช. สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) จัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วม การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีใช้เป้าหมายตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในการกำหนดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการและภารกิจหน่วยงาน

๕.๒.๔ ผลักดันให้ภาคเอกชนนำประเด็นการพัฒนาสำคัญในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ พิจารณาประกอบการจัดทำแผนการลงทุนทางธุรกิจ ที่สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ อย่างเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา

๕.๒.๕ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีการพัฒนาต่างๆ โดยกำหนดให้มีการผลักดันปัจจัยหลักให้สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญ

๕.๒.๖ เพิ่มประสิทธิภาพกลไกรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนฯ ที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในระดับประเทศและระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนในด้านลบ การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพของคนไทยตามมาทั้งโดยตรงต่อสุขภาพและโดยอ้อม (ทำลายแหล่งอาหาร พืช สัตว์ เปลี่ยนวิถีชีวิต ชุมชนและสังคม)

ในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา รัฐบาลพยายามกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยมาตรการและโครงการต่างๆ หลายอย่างหนึ่งในนั้นคือเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่คาดหวัง ในอดีตมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Sea Board) ที่ประสบความสำเร็จในการกระตุ้นเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน รัฐบาลจึงกำหนดโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

แผนหรือกฎหมายที่ออกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ ซึ่งบุคลากรสาธารณสุขและผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาทำความเข้าใจและหาทางใช้ให้เป็นประโยชน์ในงานสาธารณสุขและเตรียมความพร้อมของระบบสุขภาพ ได้แก่

- แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขฯ หน้า ๓ - ๗ ระบุเน้นการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้และการสื่อสารสุขภาพ ฯลฯ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) อยู่ในหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๘ (ก่อนหน้านั้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ EHIA อยู่ในหมวดสิทธิชุมชน มาตรา ๖๗)

- พระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓ แก้การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เป็นการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรา ๔๗ ระบุถึงการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) มาตรา ๔๘ วรรค ๒ ระบุถึง EIA วรรค ๓ ระบุถึง EHIA และ HIA

- พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

- พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.๒๕๖๑ (Eastern Economic Corridor: EEC) มาตรา ๖ กำหนดพื้นที่ EEC และระบุว่าสามารถกำหนดเพิ่มเติมได้

มาตรา ๘ วรรค ๑ EIA ให้พิจารณาให้เสร็จใน ๑๒๐ วันหลังได้รายงานครบ วรรค ๔ ใช้ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่คนไทยได้ มีคณะกรรมการ (บอร์ด) เลขานุการและสำนักงาน EEC

มาตรา ๑๔ สำนักงานเป็นนิติบุคคล/รัฐ ไม่ใช่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๒๐ ระบุอำนาจหน้าที่ของเลขานุการ

มาตรา ๓๙ ระบุอุตสาหกรรมที่ส่งเสริม ๑๐ กลุ่ม

มาตรา ๔๐ ระบุการเยียวยาประชาชน/ชุมชน

มาตรา ๔๓ เลขานุการมีอำนาจอนุมัติในพื้นที่ EEC (๔) กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (๗) โรงงาน (๘) การจัดสรรที่ดิน

ใน EEC อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ๑๐ กลุ่ม ได้แก่ ยานยนต์แห่งอนาคต อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร การท่องเที่ยว (กลุ่มรายได้ดีและเชิงสุขภาพ) หุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ การแพทย์ครบวงจร เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ และอุตสาหกรรมดิจิทัล

บุคลากรสาธารณสุขและผู้เกี่ยวข้องควรทำอะไรอย่างนั้น ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้

- รัฐบาลมีนโยบายเร่งให้เห็นผล (quick win) ๔ ประเด็นคือ แก้น แก่เหลื่อมล้ำ แก่โกง เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน

- ส่วนการบรรเทาผลเสียต่อมนุษย์ โดยตรงและโดยอ้อมนั้น อาจกล่าวได้ว่าถูกระบุไว้ในแผนฯ ๑๒ และแผนปฏิรูปประเทศแล้ว - เราต้องช่วยกันดึงออกมาและนำสู่การปฏิบัติตัวอย่างเช่น

ในแผนปฏิรูปประเทศ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) มีประเด็นและข้อเสนอในการปฏิรูประบบสาธารณสุข ดังนี้

๑.๑) การปฏิรูประบบบริการสุขภาพ มี ข้อเสนอ คือ เปลี่ยนฐานของระบบบริการจาก “โรงพยาบาลเป็นฐาน” เป็น “พื้นที่เป็นฐาน” กำหนดให้มี “คณะกรรมการสุขภาพพื้นที่/อำเภอ (District/Local Health Board)” เน้นระบบการพัฒนาเครือข่ายที่มีทีมผู้ให้บริการสหวิชาชีพ (Matrix Team) และบริการ เป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก มีกลไกการเงินที่พัฒนาชุดสิทธิประโยชน์จำเพาะพื้นที่ และพัฒนาระบบข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงทั้งระบบ รวมถึงให้มีการปฏิรูปการแพทย์ฉุกเฉิน ปฏิรูปความรู้และสื่อสารสุขภาพ เพื่อให้ครบสมบูรณ์ของระบบบริการสุขภาพ

๑.๒) การปฏิรูประบบการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรค และภัยคุกคามสุขภาพ มีข้อเสนอ คือ ยึดหลักการ “ทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ” (Health in All Policies Approach: HiAP) และให้ส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการปฏิบัติ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการดูแลสุขภาพตนเองของชุมชน บุคคลและครอบครัว ดังแนวทาง

(๑) ปรับวิธีการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของหน่วยงานทุกระดับต้องใช้กระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม (Participatory Healthy Public Policy Process: PHPPP)

(๒) การพัฒนากลไก “คณะกรรมการสาธารณสุขระดับจังหวัด” และ “คณะกรรมการสาธารณสุขระดับชุมชนหรือท้องถิ่น” เพื่อให้เกิดการบูรณาการทุกภาคส่วนและเครือข่ายพันธมิตร (Collective Leadership) ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น ภาคพลเมือง ภาคประชาสังคม และภาควิชาการหรือวิชาชีพ

(๓) พัฒนาขีดความสามารถ (Capacity Building) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพที่ดี (Healthy Environment)

(๔) การพัฒนากฎหมายเพื่อการปฏิรูประบบงานการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรค และภัยคุกคามสุขภาพ

๑.๓) การปฏิรูประบบบริหารจัดการและการเงินการคลังด้านสุขภาพ มีข้อเสนอ คือ จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งจะมีคณะกรรมการ ๓ ระดับ คือ

(๑) คณะกรรมการกำหนดนโยบายสุขภาพแห่งชาติ (National Health Policy Board)

(๒) คณะกรรมการสุขภาพเขต (Area Health Board)

(๓) คณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคระดับจังหวัด

เพื่อกำกับระบบสุขภาพในระดับประเทศและระดับพื้นที่

สำหรับการปฏิรูประบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเติบโตเร็วกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกองทุนประกันสุขภาพภาครัฐทั้งสามระบบ มีการแยกส่วนไม่เหมือนกันทั้งระดับการจ่ายและวิธีการจ่าย มีข้อเสนอ คือ

(๑) จัดตั้งคณะกรรมการประกันสุขภาพแห่งชาติหรือสภาประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพต่างๆ พัฒนาสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานด้านสุขภาพที่เหมาะสมของประชาชนทุกคน

(๒) จัดตั้งสำนักมาตรฐานและการจัดการสารสนเทศระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ (สมสส.) เพื่อเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศการประกันสุขภาพ

(๓) เพิ่มภาษีผลิตภัณฑ์หรืออาหารและเครื่องดื่มที่เป็นภัยต่อสุขภาพ รวมทั้งเพิ่มการประกันสุขภาพในกลุ่มประชากรต่างๆ และการพัฒนาการแพทย์แผนไทยคู่ขนานกับแพทย์แผนปัจจุบัน

(๔) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค เช่น ระบบเขตสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณด้านสุขภาพภาครัฐ

ส่วนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) มีประเด็นและข้อเสนอในการปฏิรูประบบสาธารณสุขที่ขับเคลื่อนต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ดังนี้

- การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ
- การจัดตั้งสำนักงานมาตรฐานและการจัดการสารสนเทศระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ (สมสส.)
- การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพด้านอาหารและโภชนาการในประเด็นการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาลเกินเกณฑ์มาตรฐานสุขภาพ
- การปฏิรูปการแพทย์แผนไทยและระบบยาสมุนไพรแห่งชาติ พร้อมร่างพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ.

...และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...

- ระบบการแพทย์ฉุกเฉินช่วงก่อนถึงโรงพยาบาล
- การปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ
- การปฏิรูปความรู้และการสื่อสารสุขภาพ
- การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพของประชาชน

: สิทธิประโยชน์หลักด้านสุขภาพ

สำหรับประเด็นสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนทั่วไป ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้

• ใช้ EHIA EIA HIA และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย ช่วยควบคุมกำกับไม่ให้มลพิษเพิ่มขึ้นมากเกินไปหรือลดลง

• ดำเนินการให้มีข้อมูลพื้นฐาน (baseline) สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ก่อนมีโครงการ และติดตามเฝ้าระวัง (Monitoring and evaluation: M&E)

• ดำเนินการให้ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (environmental health literacy) เช่น เข้าใจ climate change รู้ว่าตนควรปฏิบัติอย่างไรและลงมือปฏิบัติ เข้าใจประเภทต่างๆ ของขยะ ลดการเกิดขยะ แยกและจัดการขยะอย่างถูกต้องเหมาะสม เข้าใจประเภทต่างๆ ของพลาสติก ลดการใช้ แยกและนำกลับมาใช้ซ้ำ (reuse and recycle) อย่างถูกต้องเหมาะสม ฯลฯ

• รัฐบาล เขต EEC จังหวัดและอปท. ใส่ใจและเข้มงวดเรื่องคุณภาพสิ่งแวดล้อม

• รู้ เข้าใจ เตรียมป้องกัน/รับมือโรคเหตุสิ่งแวดล้อมที่อาจมากับอุตสาหกรรมใหม่ที่ส่งเสริม

• ใน EEC จะมีเมืองอัจฉริยะ (Smart city) เราต้องทำทางพัฒนาพื้นที่นอกเมืองนั้นควบคู่ไปด้วย ไมเช่นนั้นเมืองอัจฉริยะจะถูกล้อมรอบด้วยชุมชนแออัด

สำหรับประเด็นอาชีวอนามัยและสุขภาพของคนทำงาน ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้

• รู้ เข้าใจ เตรียมรับมือ/ป้องกันโรคจากการทำงาน/โรคเหตุอาชีพ ที่อาจมาในรูปแบบต่างจากเดิม เช่น เทคโนโลยีสมัยใหม่ ประเด็นด้านสังคมจิตวิทยา โรคเหตุหุ่นยนต์ (robot-related diseases) วัสดุนาโน คนงานสูงวัย ฯลฯ อาจเริ่มจาก ๑๐ ประการอุตสาหกรรมที่เน้นใน EEC

• เตรียมระบบบริการและดูแลสุขภาพให้พร้อม รวมถึงยาต้านพิษ (antidote) (ถ้ามี)

• รู้ เข้าใจ เตรียมรับมือ/ป้องกันโรคนำเข้าจากแรงงานต่างชาติ รวมถึงภาษา วัฒนธรรม วิถีชีวิตของพวกเขา

เอกสารอ้างอิง

๑. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ Available from: http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue Retrieved 31/7/2018.
๒. สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒. pdf Available from: <http://www.nesdb.go.th/download/plan12/2/สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒. pdf> Retrieved 31/7/2018.
๓. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ Available from: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/024_3/1.PDF Retrieved 31/7/2018.
๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ Available from: <http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2017/06/รัฐธรรมนูญ-2560.pdf> Retrieved 31/7/2018.
๕. พระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ Available from: http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/law135-190461-29.pdf Retrieved 31/7/2018.
๖. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ Available from: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/027/1.PDF> Retrieved 31/7/2018.
๗. พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ Available from: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/034/1.PDF> Retrieved 31/7/2018.
๘. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก Available from: <https://www.eeco.or.th/> Retrieved 31/7/2018.
๙. สมชัย จิตสุชน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย รายงานการวิจัย ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย: แนวโน้ม นโยบาย และแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย พฤษภาคม ๒๕๕๘ Available from: <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2017/06/Synthesis-Report-Year-2-Inclusive-Growth.pdf> Retrieved 31/7/2018.

Abstract

Impact and suggestions for health care system development in response to Thailand economic development Pornchai Sithisarankul

Department of Preventive and Social Medicine, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University

Thailand has implemented National Economic and Social Development Plans since 1961 consecutively for more than 50 years. On the positive side, economic growth is obvious. However, Thailand is still in middle income trap and the inequality is widened. Currently, Thailand is in 12th Plan which is based on the philosophy of sufficiency economy of His Majesty King Bhumibol Adulyadej and the United Nations Sustainable Development Goals, and driven by Thailand 4.0, linked to The 20-year National Strategy and The 20-year National Reform Plan. On the negative side, economic development has negatively affected the environment. This consequently affects the health of Thai people, both directly and indirectly.

In the past, Thailand had the Eastern Seaboard Project, which made the economy grow more clearly than other projects. In order to gain high economic growth again, the government has set up a special economic zone in the east called Eastern Economic Corridor (EEC). The EEC Act comes into effect to facilitate the management and operations in EEC. In addition to the Constitution of the year 2017, The National Environmental Quality Promotion Act (No. 2), 2018, and the State Treasury Finance Act of 2018, will come into force this year. Health workers and those responsible should comprehend these laws and find ways to benefit the health system.

The government emphasizes 4 important and urgent policies: reduce poverty, reduce inequality, reduce corruptions, and increase citizen engagement. Various sectors, especially health personnel, should understand these information and changes and prepare to deal with and prevent environmental and occupational health problems resulting from economic development.

Key words: impact, health, economic development